

Алла НИПАДИМКА,

orcid.org/0000-0003-3267-6323

доктор філософії з галузі «Гуманітарні науки. Філологія»,

доцент кафедри сучасних європейських мов

Державного торговельно-економічного університету

(Київ, Україна) *a.nypadymka@knute.edu.ua*

ВИКОРИСТАННЯ ІМПРОВІЗАЦІЇ ЯК ЗАСОБУ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Стаття присвячена дослідженню застосування прийому імпровізації під час вивчення англійської мови студентами економічних факультетів немовних вузів. Крім аналізу підходів до визначення ролі прийому драматизації в процесі формування іншомовної професійно орієнтованої компетенції студентів-економістів, в статті також проаналізовано місце імпровізації, як одного з типів драматизації. У процесі формування іншомовної комунікативної компетентності, застосування методичного прийому імпровізації (імпровізованих діалогів), є найбільш популярним. Саме застосування імпровізованих діалогів послабляє вплив негативних факторів, таких як, наприклад, невпевненість в собі, попередній неуспішний досвід вивчення англійської мови, відсутність мотивації. Діалог, як один з прийомів драматизації, є оригінальним, самобутнім та цінним матеріалом, культурно збагаченим та із особистим залученням учасників. Крім того, універсальність, нетривіальність, особистий взаємозв'язок, інтерес, різноманітність, подолання труднощів складання діалогів та подолання непорозуміння через різне бачення ситуації та різний рівень знань – є факторами, що вимагають використання драматизації як потужного засобу формування іншомовної комунікативної компетенції. У статті імпровізація розглядається, як особистісно-орієнтований прийом та психолого-педагогічний засіб навчання іншомовному спілкуванню і підготовці студентів до різних форм спілкування (від особистого і ділового спілкування до міжособистісних відносин і масових) в різноманітних сферах діяльності, спрямований на формування комунікативної та культурної компетенції. Стаття ілюстрована рядом імпровізованих діалогів, професійно спрямованих на автоматизацію навичок уживання лексико-граматичних конструкцій та опрацювання й засвоєння фахової термінології банківської сфери, які надають істотну допомогу студентам в освоєнні дисциплін професійного циклу, полегшують вивчення іноземної мови професії, сприяють підвищенню професійної мотивації студентів і ранньої професіоналізації.

Ключові слова: англійська мова, прийом драматизації, імпровізація під час вивчення іноземної мови, навички усного мовлення, мотивація, імпровізовані діалоги.

Alla NYPADYMKА,

orcid.org/0000-0003-3267-6323

PhD in Philology,

Associate Professor at the Department of Modern European Languages

State University of Trade and Economics

(Kyiv, Ukraine) *a.nypadymka@knute.edu.ua*

THE USE OF IMPROVISATION AS A TOOL OF FORMING FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATIVE COMPETENCE OF STUDENTS OF ECONOMIC SPECIALTIES

The article is devoted to using improvisation as a drama technique towards EFL learning by students of economic faculties of non-linguistic universities. The importance of this issue is directly associated with the role of dramatization in the process of forming foreign language professionally-oriented competence of economists. The place of improvisation as one of the types of dramatization is also analyzed in this paper. The use of methodological reception of improvisation (improvised dialogues) is the most popular in the process of formation of foreign language communicative competence. The use of improvised dialogues makes the influence of negative factors weaker (negative factors such as self-doubt, previous unsuccessful experience in learning English, lack of motivation). Dialogue, as one of the techniques of dramatization, is original, unique and valuable type of conversation, culturally enriched and with personal involvement of participants. Moreover, versatility, non-triviality, personal interconnection, interest, diversity, overcoming the difficulties of dialogues and overcoming misunderstandings through different visions of the situation and different levels of knowledge are factors that require the use of dramatization as a powerful tool of forming foreign language communicative competence. Improvisation is considered as a personality-oriented reception and psychological and pedagogical means of teaching foreign language communication and preparation of students for different forms of communication (from personal and

business communication to interpersonal relations and mass) in various spheres of activity, aimed at the formation of communicative and cultural competences. The paper is illustrated with a number of improvised dialogues, professionally aimed at developing automatic English speaking skills of using lexical and grammatical structures, processing and assimilation of professional terminology in banking sphere, which provide significant assistance to students in further development of effective professional communication skills.

Key words: *drama techniques, improvisation towards foreign language learning, English language as a foreign language, English speaking skills, motivation, improvised dialogues.*

Постановка проблеми. Сучасна освіта спрямована на розвиток інтелекту, здібностей і підвищення особистого потенціалу, розуміння важливості використання мови як інструменту в діалозі, навчання мові як засобу спілкування, формування у студентів комунікативної компетентності. Сукупність цих факторів, поєднання інтересів і ціннісних орієнтацій сприятиме підготовці студентів до міжособистісних відносин і ділового спілкування в різноманітних сферах діяльності, цінуванню культурної різноманітності, інтересу до різних мов, культур і міжкультурного спілкування. Тому питання компетентностей є актуальним, головним і досі дискусійним. Закон України «Про вищу освіту» надає такі визначення компетентності: «Компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти» (стаття 1.1.13). Державний стандарт вищої освіти приділяє значну увагу загальним компетентностям випускника ВНЗ, серед яких є обов'язкова комунікативна компетентність – здатність спілкуватися іноземною мовою. І хоча у сучасному суспільстві зростає використання англійської мови як засобу міжнародного спілкування, у студентів немовних спеціальностей часто виявляються закоренілі в них забобони, і вони вважають, що вже не можуть навчитися нічому новому, часто пояснюють це відсутністю або мотивації, або природної здатності до вивчення нової мови. Такі студенти стійко «тримають оборону» до занять з іноземної мови: поводяться на них пасивно, дозволяють собі їх пропускати. Боротьба з такими настроями є завданням викладача. За допомогою деяких позитивних чинників, властивих навчання іноземної мови у ВНЗ, з цими думками можна успішно боротися. Одним з чинників і методичних прийомів, який послабляє вплив інших негативних факторів, таких як, наприклад, невпевненість в собі, попередній неуспішний досвід вивчення англійської мови, відсутність мотивації, а також сприяє формуванню комунікативної компетентності, є прийом драматизації.

Аналіз досліджень. З огляду на міждисциплінарний характер поняття *драматизація* становить об'єктом розгляду декількох галузей науки. Драматизація як педагогічний інструмент стала домінуючою нормою в освіті наприкінці 1960-х років, завдяки працям Пітера Слейда та Брайана Вейя. Саме з Пітером Слейдом з'явився новий спосіб визначення драми: дитяча драма. Слейд описав драму, як «мистецтво життя», і змінив сприйняття природи уроку драми і роль вчителя драматургії. Видатні знавці проблеми вважали драматизацію як унікальним методичним прийомом, що сприяє формуванню мовних навичок, так і засобом формування творчої особистості учня.

Сучасні науковці також приділяють увагу драматизації як прийому навчання спілкуванню іноземною мовою. Дацків О. П. зазначає, що «драматизація як сукупність прийомів взаємодії викладача і студентів у драматичних та рольових іграх, імпровізаціях, симуляціях і театральних проектах, спрямованих на формування іншомовної комунікативної компетентності є ефективним засобом розвитку усіх складових комунікативної культури студентів» (Дацків, 2015, с. 25). Слобоженко Р. А., Мельник Є. Ю., Мельник П. Ю. акцентують увагу на ролі та потенціалі театральних прийомів у створенні комунікативно орієнтованого курсу з іноземної мови і подоланні психологічних бар'єрів, які блокують навчальний процес. Дослідники вважають, що «дидактична експлуатація драматургічних текстів у процесі вивчення іноземних мов активно використовує можливості інтерпретації сюжетів», а читання тексту (п'єси) усіма учасниками закладає основи справжньої імпровізації, яка і є головною метою навчання іноземних мов (Слобоженко, Мельник, 2018, с. 5).

Шпак І. і Мунтян А. вважають імпровізацію найбільш цікавим типом драматизації для використання в університеті, тому що вона ефективна в парах, групах, і спонукає до спонтанного мовлення. «В основі імпровізації лежать такі принципи: а) відсутність підготовчої роботи, б) проводиться безпосередньо в аудиторії, в) матеріал для імпровізації має бути знайомим або зрозумілим всім студентам, г) студенти не обмежені у виборі мовних засобів» (Шпак, 2013, с. 435).

З цього випливає, що для відпрацювання мови студентам необхідна практика, спрямована на формування здатності сприймати іноземну мову і висловлювати свій комунікативний намір в конкретних ситуаціях повсякденного спілкування. В свою чергу викладачі іноземної мови, а також викладачі, які беруть участь у плануванні навчального процесу, повинні підбирати такі види вправ та завдань, які б системно, систематично та цілісно розвивали навички та вміння іншомовного мовлення.

Мета статті. Питання, яке місце відводиться імпровізації в процесі формування іншомовної професійно орієнтованої компетенції студентів-економістів, є темою даної статті.

Виклад основного матеріалу. Найбільш популярними видами драматизації, що застосовуються вчителями на уроках іноземної мови є діалог, переказ тексту від імені дійових осіб (персонажів), обігрування за ролями прочитаних текстів. У даній статті пропонується розглянути імпровізований діалог через створення комунікативної ситуації як тип драматичної імпровізації, що передбачає поєднання активної роботи уяви у учня і активного реального спілкування. Драматизація мотивує до пошуку незнайомих слів у словнику, сприяє збагаченню словникового запасу, зосереджує на темі, розвиває навички говоріння, наближає до практичного використання іноземної мови у житті, вчить студентів міжособистісним відносинам і діловому спілкуванню іноземною мовою. Діалог, як один з прийомів драматизації, є оригінальним, самобутнім та цінним матеріалом, культурно збагаченим та із особистим залученням учасників. Крім того, універсальність, особистий взаємозв'язок, інтерес, різноманітність, подолання труднощів складання діалогів та подолання непорозуміння через різне бачення ситуації та різний рівень знань – є факторами, що вимагають використання драматизації як потужного засобу формування іншомовної комунікативної компетенції.

Говорячи про імпровізовані діалоги, як про тип драматизації, слід підкреслити, що їх треба в процесі навчання іноземної мови частіше використовувати для створення ситуацій, коли іншому суб'єкту навчання іноземної мови студент сам повинен ставити питання, на яке може бути як ствердна, так і негативна відповідь. Перед початком роботи з імпровізованими діалогами слід дати студентам їх короткий опис та сформулювати, яку мету мають ці діалоги. Широкі можливості дає поєднання діалогічного мовлення з елементами ігрового імітаційного моделювання. Воно дозволяє максимально наблизити змодельовану ситу-

ацію до реальних життєвих ситуацій, які вивчаються.

Однак слід зазначити, що для більш ефективного формування мовних навичок і оволодіння мовою як засобом міжкультурного спілкування, студенти на заняттях з іноземної мови повинні самостійно складати й розігрувати діалоги відповідно до ситуації спілкування, а не списувати їх з підручника, копіювати з Інтернету, розігрувати заздалегідь запропоновані викладачем зразки. Учень сам стає автором імпровізованого діалогу. Учитель може тільки запропонувати тему для імпровізації, або викласти ситуацію, або лише намітити її. Викладач може розподілити ролі, враховуючи мовні можливості студентів, рівні володіння іноземною мовою, доручаючи одним більш вербальні, складні діалоги і ролі, а іншим - прості, але не менш творчі. Учні також можуть самостійно розподілити ролі між собою, допомагаючи один одному як при складанні діалогів, так і підтримуючи при їхньому відтворенні, сприяючи тим самим зміцненню навчального співробітництва, взаємодопомоги, підвищенню рівня володіння мовою, саморозвитку через взаємодію з товаришами, пізнавальний інтерес і творчу активність.

Заняття зі застосуванням прийому драматизації можна провести по закінченню роботи над темою усного мовлення. Так, наприклад, після вивчення теми «Banking Services» можна провести заняття-імпровізацію, що є заключним етапом роботи над тематичним модулем. В такому випадку драматизації повинні бути розраховані на один або два заняття і пов'язані однією модульною темою «Money and Banking». Також можна застосовувати на кожному занятті діалогічне мовлення, пропонуючи студентам на початку заняття картки із зазначенням ролі, тобто студенти не повинні отримувати домашнього завдання по ролі.

Розглядаючи вищесказане, враховуючи власний досвід викладання іноземної мови для студентів економічних спеціальностей, як приклад пропонуємо імпровізовані діалоги професійно спрямовані на автоматизацію навичок уживання лексико-граматичних конструкцій та опрацювання й засвоєння фахової термінології банківської сфери. Представлені діалоги є результатом діалогічної комунікативної практики студентів в умовах навчального вузівського процесу. Банк завдань, створений у ході роботи над комунікативними вправами, дозволяє застосовувати імпровізовані діалоги, які створюють ситуації реального спілкування.

Improvisation 1. Mrs. Mila Robinson and Mr. Peter Robinson have just married and moved to

a new location. They visit the bank to open up a new account. Students practice new expressions related to banking.

Mr. Perry: Good morning, welcome to the Union Bank. How can I help you?

Mr. Robinson: Good morning. We would like to open a bank account.

Mr. Perry: Sure thing. What kind of account would you like to open? A joint bank account or a sole current account?

Mrs. Robinson: What's the difference?

Mr. Perry: A joint bank account is no different to a sole current account except that either account holder controls it and can sign cheques, pay in cash and make payments.

Mrs. Robinson: I see, actually we want to open an account for household bills, such as our rent or mortgage, utility bills and the weekly shop.

Mr. Perry: Okay then, you probably want a joint bank account. When there's more than one of you, managing household bills can be easier with a joint account because you don't have to work out who's paid out what each month.

Mr. Robinson: Do we have to put all our money into joint account?

Mr. Perry: You don't have to put all your cash into it either. Instead, you can choose to have separate bank accounts for your personal spending.

Mrs. Robinson: Should we set some ground rules about what we'll use the account for?

Mr. Robinson: I think we should. It is better to discuss beforehand. If we have money left over at the end of the month, discuss how we'll spend or save it.

Mr. Perry: You're absolutely right. If you choose this option, it's a good idea to agree in advance how much you're each going to pay in each month.

Mrs. Robinson: Well, thank you. I'd like that.

Mr. Perry: How much of a credit limit were you looking for?

Mr. Robinson: We would like a \$10,000 spending limit.

Mr. Perry: Alright, we will see what we can do. We might be able to get you one of our gold cards with a \$10,000 spending limit.

Mrs. Robinson: What if we go overdrawn?

Mr. Perry: If you go overdrawn, our bank will hold you both liable for paying off the debt regardless of who actually spent the money.

Mr. Robinson: Thank you for explanation. Will we also collect points when we use the card?

Mr. Perry: Sure, with our gold card you will get 10 reward points for every dollar spent.

Mrs. Robinson: Wonderful. Can we open a current accounts as a joint account in branch?

Mr. Perry: You can open most of our current accounts as a joint account either online or in branch, but if you're applying in branch, you'll each need to bring 2 forms of ID with you.

Mrs. Robinson: Perfect, we have filled out the forms. Do you need anything else?

Mr. Perry: You'll both need to go through a credit check to open a bank account so it pays to be open and honest about your finances from the start to avoid any surprises during the application process.

Mrs. Robinson: Very well, here you are.

Mr. Perry: Thank you, your account is set up now and your credit card will be mailed to your address within 5 to 10 business days.

Mrs. Robinson and Mr. Robinson: Thank you for your help, have a good day.

Mr. Perry: Thank you, you too.

Improvisation 2. Miss Leona Richards, a student, wants to open a bank account and keep her scholarship money in it. She has gone to a bank as a client. Now, write and act a dialogue between Miss Leona Richards and a clerk Mr. Dave Miller about opening a bank account.

Miss Richards: Good morning. May I come in, sir?

Mr. Miller: Yes, of course. Good morning. Have your seat, please. What can I do for you?

Miss Richards: I'm Leona Richards, a student of London School of Economics and Political Science. I need to open a bank account to deposit my scholarship money.

Mr. Miller: Oh, I see. Most students open a student bank account in the first week of their arrival at the university or college. Then you have to open a savings account.

Miss Richards: What's the procedure, please?

Mr. Miller: It's very simple. Firstly, you'll have to fill up an application form.

Miss Richards: Anything else?

Mr. Miller: Then you'll have to submit it along with 2 passport size photographs. Would you like a Silver or a Gold account?

Miss Richards: What's the difference?

Mr. Miller: You can open a Silver account with just £5. The account comes with a cash card so you can withdraw your money at any time. The Silver account currently pays 5% interest. For the Gold account you need a minimum of £500, and you have to give 14 days notice to withdraw money. The interest rate is 6.5%.

Miss Richards: I'll go for the Silver account. Does scholarship money go to my bank account?

Mr. Miller: Yes, of course. Scholarships may be sent to you in the form of a check or direct deposit

into your bank account. How much would you like to deposit?

Miss Richards: £700.

Mr. Miller: Do you already have any accounts with the bank?

Miss Richards: No, I don't.

Mr. Miller: If you don't have any accounts with the bank we'll need two proofs of ID. Driver's license or identity card, or passport.

Mr. Miller: Okay Sir, thank you so much.

Mr. Miller: Besides, you've to put your specimen signature on a signature card.

Miss Richards: Thank you, sir. You've described the procedure very clearly. Thank you very much.

Mr. Miller: You're always welcome to our bank.

Improvisation 3. Mrs. Alice Potter, a designer, wants to receive money from a customer. She has gone to a bank as a client to make sure she's getting paid by a customer. A bank clerk Miss Melody Anderson helps her. Students practice new expressions related to banking.

Mrs. Potter: Good afternoon! My name is Alice Potter. I'm expecting money from my customer. He is now in Amsterdam.

Miss Anderson: Are you expecting a postal order from the Netherlands?

Mrs. Potter: No, it will be an electronic transfer.

Miss Anderson: Ok, madam. Just a moment, please. I have to check it.

Mrs. Potter: I'm waiting.

Miss Anderson: That's right. There is 5000 Euro from the ABN Amro of the Netherlands for you, Alice Potter. Can I take your passport?

Mrs. Potter: Here you are.

Miss Anderson: Thank you. Here is your money. What else can I do for you?

Mrs. Potter: Oh, yes. I would like to open an account.

Miss Anderson: Our bank is very trustworthy for clients. It's not a problem to open an account at our bank. What kind of account would you prefer: a current account or a savings account?

Mrs. Potter: What is the difference between them?

Miss Anderson: If you have a current account, you have an opportunity to make money transfers.

Mrs. Potter: And what else?

Miss Anderson: You will get a credit card in Euro. You can withdraw money and pay in many stores.

Mrs. Potter: Will I also have a checkbook in Euro?

Miss Anderson: Of course, madam.

Mrs. Potter: What are the benefits of a savings account?

Miss Anderson: You won't have a checkbook or a credit card, but the main thing is that you will be paid by the bank.

Mrs. Potter: I need an account so that I can get payments from foreign customers and then pay the rent, equipment etc.

Miss Anderson: Then you need a current account.

Mrs. Potter: Ok. What papers should I have?

Miss Anderson: You have to show your passport and a letter from your employer.

Mrs. Potter: But I am a self-employed, a freelancer.

Miss Anderson: You can use a personal account for business conducted when self-employed, or using a business account instead.

Mrs. Potter: Do I need a business bank account as a sole trader?

Miss Anderson: Not legally, no. Although HMRC will need to see how much money your business account has made. If it has become somehow mixed up with your personal account, it will be difficult to accurately ascertain not only your earnings but also any allowable expenses you may wish to claim.

Mrs. Potter: Can a sole trader use a personal bank account?

Miss Anderson: Yes, you can use a personal account for business conducted. For sole traders, business bank accounts are not a legal requirement.

Mrs. Potter: Thank you very much. Is that all?

Miss Anderson: Yes, madam.

Mrs. Potter: I would like to open a current account. Here my papers are.

Miss Anderson: Wait, please. All is done.

Mrs. Potter: Thank you. Good bye!

Miss Anderson: Good bye, madam! Have a nice day!

Цілями написання і застосування імпровізованих діалогів на заняттях з англійської мови є формування у студентів мотивації до сприймання іноземної мови на слух; поглиблення знань студентів стосовно професійної теми, яка вивчається; прагнення до збагачення словникового запасу; усвідомлення власного розвитку і своєї здатності бути активним учасником діалогу; усвідомлення важливості слухати інших через діалог; відчуття задоволення від спілкування англійською мовою з іншими суб'єктами діалогу; прагнення розвивати навички, пов'язані з активним слуханням та полегшенням діалогу. Імпровізовані діалоги сприяють високій мотивації студентів та формуванню і розвитку професійних навичок випускників. Використання прийомів драматизації дає великі можливості для розвитку комунікативної культури студентів шляхом занурення в штучні ситуації, завдяки яким розвивається їх професійна індивідуальність і усвідомлення значущості набутих умінь – спілкування з носіями англійської мови на професійні теми.

Висновки. Імпровізовані діалоги є результатом вміння підтримувати спілкування, тобто результатом діалогічної компетентності студента. У відповідності із вищезгаданим імпровізацію можна розглядати, як особистісно-орієнтовний прийом та психолого-педагогічний засіб навчання

іншомовному спілкуванню і підготовці студентів до різних форм спілкування (від особистого і ділового спілкування до міжособистісних відносин і масових) в різноманітних сферах діяльності, спрямований на формування комунікативної та культурної компетенцій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дацків О. П. Використання прийомів драматизації на заняттях з іноземної мови у педагогічному ВНЗ. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Сер. Педагогічні науки*. 2016. № 141. С. 54 – 57.
2. Кохан О. М., Михайлова Н. О. Особливості розвитку іншомовної компетенції у студентів нефілологічних спеціальностей. *Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору*. 2018. Т. 79. С. 327–334.
3. Про вищу освіту: Закон України від 18 грудня 2019 р. № 392-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення 29.05.2022).
4. Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти: Наказ міністерства освіти і науки України від 13 січня 2022 р. № 26. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti> (дата звернення 29.05.2022).
5. Птушка А. С. Методика використання рольової гри у навчанні діалогічного мовлення учнів на уроках англійської мови. *Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. Сер. Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов*. 2012. № 1003. Вип. 70. С. 154–159.
6. Шпак І. Мунтян А. Прийом драматизації у рамках комунікативної методики навчання іноземних мов. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2013. Вип. 33. С. 433 – 436. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pfto_2013_33_73 (дата звернення 02.06.2022).
7. Keith Burt. History of Drama in Education Part 2: Peter Slade & Child Drama. *Burt's Drama* : website. URL: <https://burtsdrama.com/2020/04/29/history-of-drama-in-education-part-2/> (дата звернення 04.06.2022).

REFERENCES

1. Datskiv O. P. Vykorystannia pryiomiv dramatyziatsii na zaniattiakh z inozemnoi movy u pedahohichnomu VNZ [The use of dramatization techniques in foreign language lessons in Pedagogical Universities]. *Bulletin of the Chernihiv National Pedagogical University*. 2016. № 141. С. 54 – 57 [in Ukrainian].
2. Kokhan O. M., Mykhailova N. O. Osoblyvosti rozvytku inshomovnoi kompetentsii u studentiv nefilolohichnykh spetsialnostei [Features of development of foreign language competence of students of non-philological specialties]. *Higher Education of Ukraine in the Context of Integration into the European Educational Space*. 2018. Vol. 79. P. 327–334 [in Ukrainian].
3. Pro vyshchu osvitu: Zakon Ukrainy vid 18 hrudnia 2019 r. № 392-IX. [On Higher Education. Law of Ukraine, December 18, 2019. № 392-IX]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (Last accessed 29.05.2022). [in Ukrainian].
4. Pro vnesennia zmin do deiakyykh standartiv vyshchoi osvity: Nakaz ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 13 sichnia 2022 r. № 26 [On amendments to some standards of higher education: Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine. January 13, 2022. № 26]. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti> (Last accessed 29.05.2022). [in Ukrainian].
5. Ptushka A. S. Metodyka vykorystannia rolovoi hry u navchanni dialohichnoho movlennia uchniv na urokakh anhliiskoi movy [Methods of using dialogical speech through role plays for students in English lessons]. *V. N. Karazin Kharkiv National University Bulletin. Series: Romance and Germanic Philology. Methodology of Teaching Foreign Languages*. 2012. № 1003(70). P. 154–159 [in Ukrainian].
6. Shpak I. Muntian A. Pryiom dramatyziatsii u ramkakh komunikativnoi metodyky navchannia inozemnykh mov [Reception of dramatization within the framework of communicative foreign languages methods of teaching]. *Pedagogy of creative personality formation in higher and general education schools*. 2013. № 33. P. 433 – 436. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pfto_2013_33_73 (Last accessed 02.06.2022). [in Ukrainian].
7. Keith Burt. History of Drama in Education Part 2: Peter Slade & Child Drama. *Burt's Drama* : website. URL: <https://burtsdrama.com/2020/04/29/history-of-drama-in-education-part-2/> (Last accessed 04.06.2022).